

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2018 M. LIEPOS 4 D. SPRENDIMO NR. 1-1606 „DĖL BASEINO S. NĖRIES G. 45A PERDAVIMO VALDYTI IR NAUDOTI PATIKĖJIMO TEISE VIEŠAJAI ĮSTAIGAI „SVEIKAS MIESTAS“ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2019 m. birželio 4 d. Nr. 1S-67 (2019)
Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2019 m. birželio 4 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) sprendimo Nr. 1-1606 „Dėl baseino S. Nėries g. 45a perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(2) Tyrimas dėl Savivaldybės sprendimo Nr. 1-1606 „Dėl baseino S. Nėries g. 45a perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ (toliau – Sprendimas)¹ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams (toliau – Tyrimas) pradėtas Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2018 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. 1S-138 (2018)².

(3) Tyrimas pradėtas, įvertinus Viešojo ir privataus sektorių partnerystės asociacijos ir viešosios įstaigos „Plaukimas visiems“ (toliau – Pareiškėjai) pateiktą informaciją³.

(4) Siekiant nustatyti, ar Savivaldybės veiksmai pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus, tyrimo metu nagrinėta Savivaldybės Sprendimas, kuriuo Savivaldybė dvidešimties metų laikotarpiui patikėjimo teise pavedė valdyti ir naudoti Savivaldybės lėšomis⁴ statomą objektą, sporto paskirties pastatą – baseiną, esantį S. Nėries g. 45A, Vilniuje (toliau – Baseinas) savo kontroliuojamai įmonei – viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ (kodas 302682862, Salomėjos Nėries g. 45a, Vilnius) (toliau – VšĮ „Sveikas miestas“) ir kitos aplinkybės.

(5) Tyrimo metu buvo susirašinėjama su Savivaldybe, Pareiškėjais bei ūkio subjektais.

1. Savivaldybės sprendimas dėl pavedimo valdyti ir naudoti Baseiną

(6) Savivaldybės taryba 2018 m. liepos 4 d. priėmė Sprendimą, kuriuo nusprendė:
„<...>

1. Perduoti viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms – ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas bei kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas – įgyvendinti 20 (dvidešimčiai) metų patikėjimo teise valdyti ir naudoti Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšomis statomą objektą – sporto paskirties pastatą – baseiną S. Nėries g. 45A, Vilniuje.

2. Įgalioti Švietimo, kultūros ir sporto departamento direktorių pasirašyti 1 punkte nurodyto turto perdavimo ir priėmimo aktą.“

¹ Bylos 1 tomas, 115 lapas.

² Bylos 1 tomas, 43-44 lapai.

³ Bylos 1 tomas, 1-22 lapai.

⁴ Bylos 1 tomas, 30 lapas.

(7) 2018 m. gruodžio 20 d. tarp Savivaldybės ir VšĮ „Sveikas miestas“ buvo pasirašytas Negyvenamųjų pastatų, statinių ir patalpų priėmimo-perdavimo aktas, kuriuo iki 2038 m. gruodžio 31 d. VšĮ „Sveikas miestas“ patikėjimo teise perduotas Baseinas Sprendime minimoms savarankiškosioms savivaldybės funkcijoms įgyvendinti⁵.

(8) VšĮ „Sveikas miestas“ yra Savivaldybės 2011 m. įkurta ne pelno siekianti viešoji įstaiga, veikianti kūno kultūros ir sporto srityse, vystanti ir propaguojanti sveikos visuomenės idėją ir „Sportas Visiems“ judėjimą, taip pat organizuojanti kūno kultūros ir sporto renginius Vilniaus mieste⁶.

(9) Baseinas buvo pradėtas statyti 2017 m. liepos 27 d.⁷ ir oficialiai atidarytas 2018 m. gruodžio 31 d.⁸

(10) Savivaldybė nurodė, jog prieš priimant Sprendimą konkursas ar kita konkurencinga procedūra nebuvo organizuota, kadangi priimtu Sprendimu Savivaldybė nesiekė parinkti Baseino operatoriaus paslaugų teikėjo⁹. Savo atsakymuose Savivaldybė neigia, kad Sprendimu VšĮ „Sveikas miestas“ buvo paskirtas Baseino operatoriumi ar jam pavesta teikti kokias nors paslaugas, nors Savivaldybės¹⁰ ir Baseino¹¹ tinklalapiuose skelbiama apie naujai paskirtą Baseino operatorių bei ketinamą vykdyti ūkinę veiklą: „*Naujojo baseino operatorius visą sutarties laikotarpį – 20 metų – privalės rūpintis ne tik statinio priežiūra, bet ir sportininkų treniruočių sąlygomis, sostinės antrojų mokymosi plaukti programa ir užtikrins kokybiškas paslaugas miesto gyventojams. <...> Naujame, moderniam Fabijoniškių baseine plauks ir profesionalūs sportininkai, anksčiau trenirudavęsi Lazdynų baseine. <...> o likęs laisvas laikas bus skirtas komercinei veiklai. Fabijoniškių baseinas išsilaikys iš komercinės veiklos, nebus dotuojamas iš miesto biudžeto lėšų.*“

(11) Savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 9 d. sprendimu Nr. 1536 buvo patvirtintas „Fabijoniškių baseine teikiamų paslaugų įkainių sąrašas“ (toliau – Įkainių sąrašas), kuriame numatyti baseino, pirties, nardymo, treniruoklių salės, mokymo plaukti (įskaitant ir suaugusiuosius) paslaugų įkainiai¹². Savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 9 d. posėdžio metu, tvirtinant Įkainių sąrašą, buvo išsakytos Savivaldybės tarybos narių nuomonės, jog nustatomos Baseino paslaugų kainos yra didesnės nei rinkoje privačiai paslaugas teikiančių ūkio subjektų¹³.

(12) 2018 m. gegužės 11 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1593/18(2.1.1E-TD2) buvo patvirtinta nauja VšĮ „Sveikas miestas“ įstatų redakcija (toliau – Įstatai), kurioje papildomai numatyta, jog viešoji įstaiga užsiima sporto klubų veikla, sporto įrenginių eksploatavimu, nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuoma ir eksploatavimu bei įstaigos steigėjo (savininko) pavedimu administruoja, eksploatuoja ir koordinuoja įstaigai paskirtus sporto įrenginius (sporto objektus, kompleksus, centrus)¹⁴. Savivaldybė nėra kreipusis į Konkurencijos tarybą dėl sutikimo vykdyti šią veiklą pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą.

(13) 2018 m. lapkričio 20 d. Savivaldybės rašte Nr. A51-100223/18(3.4.12E-EN24) nurodyta, kad planuojama, kad baseino darbo laikas bus nuo 6 iki 22 valandos. Nuo 8 iki 14 valandos planuojama vykdyti moksleivių mokymo plaukti užsiėmimus. Tuo metu planuojama kitiems baseino lankytojams leisti naudotis tam tikra baseino dalimi. Nuo 15 valandos iki 18 valandos planuojama vykdyti tik BĮ „Vilniaus miesto sporto centras“ plaukikų treniruotes. Nuo 18 valandos baseino takais

⁵ 2018 m. gruodžio 20 d. Negyvenamųjų pastatų, statinių ir patalpų priėmimo-perdavimo aktas, Nr. A403-138/18(2.2.6.12-FN4), bylos 1 tomas, 112 lapas.

⁶ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 106-110 lapai).

⁷ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 82-85 lapai).

⁸ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 86-90 lapai).

⁹ Bylos 1 tomas, 29 lapas.

¹⁰ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 101-105 lapai), (taip pat žiūrėti <https://vilnius.lt/lt/2018/07/04/naujas-fabijoniskiu-baseinas-turi-operatoriu-vsi-sveikas-miestas/>).

¹¹ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 96-98 lapai), Žr. <https://www.fabijoniskiu-baseinas.lt/naujiena/naujas-fabijoniskiu-baseinas-turi-operatoriu-vsi-sveikas-miestas/>.

¹² <https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/posedziai/posedzio-klausimas/?id=43772>; bylos 22 lapas.

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=IGxbEQblxps>.

¹⁴ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 30.-1593/18(2.1.1E-TD2) patvirtintų VšĮ „Sveikas miestas“ įstatų 8.2, 8.9, 8.10, 9.7 p. (Bylos 33-39 lapai). Lyginti su Savivaldybės tarybos 2011 m. spalio 12 d. sprendimu Nr. 1-268 patvirtintų VšĮ „Sveikas miestas“ įstatų 15 p. (bylos 1 tomas 9-12 lapai)

planuojama leisti naudotis kitiems baseino lankytojams. Minėtame rašte Savivaldybė pažymėjo, kad baseino naudojimo grafikai ir tvarka nepatvirtinti ir ši informacija gali keistis.¹⁵

(14) Tyrimo metu nustatyta, kad viso Baseino darbo metu yra galimybė naudotis gyventojams baseino ir sporto klubo paslaugomis. Įvertinus skelbiamame Baseino treniruočių tvarkaraštyje¹⁶ nurodytų plaukimo takelių užimtumą, nustatyta, kad baseino takelių užimtumas ir naudojimas neūkinei veiklai¹⁷ per dieną sudaro mažiau nei 50 procentų¹⁸.

(15) Tyrimo metu nustatyta, kad Sprendimas priimtas, neįvykdžius konkurso ar kitos konkurencingos procedūros.

(16) Ūkio subjektai Tyrimo metu¹⁹ nurodė, jog būtų suinteresuoti dalyvauti konkurse dėl Baseino valdymo ir priežiūros paslaugų teikimo bei pajėgūs teikti atitinkamas paslaugas. Tai savo atsakymuose Konkurencijos tarybai nurodė pareiškėjas VšĮ „Plaukimas visiems“²⁰, taip pat UAB „Impuls LTU“²¹, UAB „Infrastruktūra LT“²², viešoji įstaiga Plaukimo mokykla „Nemunas“²³. Ūkio subjektai nurodė šiuo metu jau užsiimantys baseinų infrastruktūros priežiūros, mokymo plaukti veikla bei turintys patirties šiose srityse. Viešoji įstaiga „Sveikame kūne sveika siela“ nurodė²⁴, kad ši konkretų objektą valdyti ir prižiūrėti būtų pajėgūs, tačiau jų suinteresuotumas valdyti ir teikti priežiūros paslaugas šiuo atveju priklausytų nuo konkurso sąlygų ir reikalavimų. UAB „Tiketa“ nurodė²⁵, jog sporto ir pramogų objektų valdymas nėra ta rinka, kurioje trūktų privačių asmenų, galinčių kokybiškai teikti šias paslaugas. Teikti sporto klubo valdymo paslaugas taip pat būtų suinteresuoti UAB „Infrastruktūra LT“²⁶, viešoji įstaiga „Sveikame kūne sveika siela“²⁷, viešoji įstaiga Plaukimo mokykla „Nemunas“²⁸ ir UAB „Impuls LTU“²⁹. Pažymėtina, jog Tyrimo metu iš viešai prieinamų šaltinių nustatyta, kad be šių ūkio subjektų, rinkoje gausu sporto klubų paslaugas teikiančių rinkos dalyvių.

¹⁵ Bylos 1 tomas, 53 lapas.

¹⁶ 2019 m. balandžio 19 d. faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 2 tomas, 19-29 lapai).

¹⁷ Sporto centro, Vilniaus Gabijos gimnazijos, Abraomo Kulviečio gimnazijos, Vilniaus Šolomo Aleichemo, Vaikų plaukimo abonemento užimti takeliai.

¹⁸ Skaičiuojant bendrą 8 takelių užimtumą visos dienos metu. Pavyzdžiui penktadieniais moksleivių ugdymas sudaro apie 26 procentus viso baseino takelių užimtumo per dieną, sekmadieniais – vos 5 procentus.

¹⁹ Konkurencijos tarybos 2018 m. lapkričio 22 d. rašte Nr. (2.1-35)6V-2877 (bylos 55 lapas) ūkio subjektų prašyta nurodyti, ar jie būtų suinteresuoti bei pajėgūs teikti Baseino valdymo ir priežiūros paslaugas (ar dalį jų) ir dalyvauti konkurse ar kitoje konkurencingoje procedūroje dėl Baseino valdymo ir priežiūros paslaugų teikėjo parinkimo šiam objektui, jeigu tokios konkurencingos procedūros būtų rengiamos.

²⁰ VšĮ „Plaukimas visiems“ 2018 m. rugsėjo 6 d. rašte „Dėl prašymo ištirti galimą Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimą papildymo (bylos 1 tomas, 40 lapas) nurodė: „Paaiškiname, jog skundžiami (prašomi ištirti) veiksmai tiesiogiai paveikė VšĮ „Plaukimas visiems“ galimybes veikti rinkoje, t. y. VšĮ „Plaukimas visiems“ stebėjo, domėjosi ir ketino dalyvauti konkurencingoje procedūroje dėl plaukimo baseino, adresu S. Nėries g. 45A, Vilniuje, valdymo ir naudojimo. Jeigu Vilniaus miesto savivaldybė būtų paskelbusi viešą konkursą dėl baseino <...> valdymo ir naudojimo, VšĮ „Plaukimas visiems“ būtų jame dalyvavusi (viena ar kartu su partneriais, priklausomai nuo konkurso sąlygų reikalavimų). <...> savivaldybės įsteigta įmonei perduodant valdyti baseiną be konkurso buvo sudarytos galimybės veikti be konkurencijos, už naudojamą infrastruktūrą nemokėti nuomos mokesčio, vienašališkai nustatyti kainas ir tokiu būdu tiesiogiai paveikti rinkoje analogiškas paslaugas teikiančių asmenų galimybes sąžiningai konkuruoti. <...> Be to, nuostolius patiria ir Vilniaus miesto gyventojai (savivaldybė), kurie negauna pajamų už baseino valdymo ir naudojimo teisės suteikimą. VšĮ „Sveikas miestas“ baseino perdavimo dokumentuose nėra numatyta jokių įstaigos išpareigojimų turtą gerinti, už jį atsakyti ir pan. Tuo tarpu kiti ūkio subjektai, veikiantys rinkoje ir nuomodami turtą, tokias išlaidas privalo patirti. Vilniaus miesto savivaldybės sprendimą neskelbti viešo valdymo teisės suteikimo konkurso neabejotinai padarė žalą vartotojų interesams. Ūkio subjektai konkuruodami dėl valdymo teisės suteikimo būtų pateikę geriausius pasiūlymus dėl baseinų paslaugų įkainių, tuo tarpu vienašališkas įkainių nustatymas negali būti laikomas geriausiu ir palankiausiu vartotojų atžvilgiu.“

²¹ UAB „Impuls LTU“ 2018 m. lapkričio 23 d. raštas (bylos 1 tomas 57 lapas).

²² UAB „Infrastruktūra LT“ 2018 m. lapkričio 26 d. raštas Nr. SRIL18-008 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 1 tomas, 61 lapas).

²³ VšĮ Plaukimo mokyklos „Nemunas“ 2018 m. lapkričio 27 d. raštas (bylos 1 tomas 63 lapas).

²⁴ VšĮ „Sveikame kūne sveika siela“ 2018 m. lapkričio 27 d. raštas (bylos 1 tomas, 62 lapas).

²⁵ UAB „Tiketa“ 2018 m. lapkričio 29 d. raštas (bylos 1 tomas, 64 lapas).

²⁶ UAB „Infrastruktūra LT“ 2019 m. sausio 10 d. raštas Nr. SRIL18-009 (bylos 1 tomas 68 lapas).

²⁷ VšĮ „Sveikame kūne sveika siela“ raštas, gautas 2019 m. sausio 10 d. (bylos 1 tomas, 69 lapas).

²⁸ VšĮ Plaukimo mokyklos „Nemunas“ 2019 m. sausio 14 d. raštas (bylos 1 tomas 70 lapas).

²⁹ UAB „Impuls LTU“ 2019 m. sausio 11 d. raštas (bylos 1 tomas 71 lapas).

(17) Savivaldybė paaikino³⁰, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad savivaldybių institucijos, savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos joms patikėjimo teise perduotą savivaldybių turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo pagal įstatymus savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka. Minėto statymo 12 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog kitiems juridiniams asmenims savivaldybių turtas patikėjimo teise gali būti perduodamas pagal turto patikėjimo sutartį savivaldybių funkcijoms įgyvendinti ir tik tais atvejais, kai šie juridiniai asmenys pagal įstatymus gali atlikti savivaldybių funkcijas. Savivaldybės teigimu, šis įstatymas ar kitas teisės aktas nenumato pareigos kiekvieną kartą sprendžiant turto valdymo, naudojimo ir disponavimo klausimą, svarstyti galimybę leisti juo naudotis kitiems. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybė pasinaudojo galimybe turtą perduoti patikėjimo teise savo valdomai įmonei. Savivaldybė nurodė, kad perduodama Baseiną patikėjimo teise savo valdomai įmonei, o ne organizuodama konkurencingą procedūrą, ji išsprendė jai priklausančio turto valdymo ir priežiūros klausimą, veikė ne kaip viešojo administravimo subjektas, siekiantis įgyti tam tikras paslaugas ir pavesti vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą ūkio subjektui, o kaip nekilnojamojo turto savininkas, siekiantis užtikrinti tinkamą turimo turto eksploatavimą. Sprendimu perdavus patikėjimo teise valdyti Baseiną VšĮ „Sveikas miestas“ užtikrinama, jog turtas bus prižiūrimas ir tvarkomas tinkamai, racionaliai bei visuomenei efektyviausiu būdu. Savivaldybės teigimu, VšĮ „Sveikas miestas“, valdydamas ir naudodamas Baseiną patikėjimo teise, įgyvendina Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 ir 29 punktuose numatytas savarankiškas savivaldybės funkcijas, užtikrina objekto tinkamą ir saugų funkcionavimą, moksleivių mokymo plaukti įgyvendinimo programą, ketina rengti sportines varžybas, Savivaldybės biudžetinės įstaigos „Vilniaus miesto sporto centro treniruotės“ sportininkų treniruotes.

2. Tyrimo išvados ir dėl jų gauti paaikininimai

(18) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Viešųjų subjektų priežiūros grupės 2019 m. vasario 19 d. pranešime Nr. 6S-3 (2019) „Apie įtariamą pažeidimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 4 d. sprendimo Nr. 1-1606 „Dėl baseino S. Nėries g. 45a perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“ atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“ (toliau – Pranešimas)³¹.

(19) Pranešime padaryta išvada, kad yra pagrindas pripažinti Savivaldybės Sprendimą prieštaraujančiu Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams. Už pažeidimą siūloma skirti Savivaldybei Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje numatytą sankciją. Pranešime taip pat siūloma įpareigoti Savivaldybę ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje panaikinti Sprendimą, taip pat konkurencingos procedūros būdu atrinkti ūkio subjektą ar ūkio subjektus, valdysiančius Baseino infrastruktūrą ir teikiančius susijusias paslaugas.

(20) Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 20 d. raštais Savivaldybė, VšĮ „Sveikas miestas“, viešoji įstaiga „Plaukimas visiems“ ir Viešojo ir privataus sektorių partnerystės asociacija“ buvo supažindintos su Pranešimu ir informuoti apie galimybę pateikti savo nuomonę dėl Pranešime padarytų išvadų bei joms buvo suteikta Tyrimo bylos medžiagos skaitmeninė kopija³².

(21) Savivaldybė 2019 m. kovo 7 d. pateikė rašytinius paaikininimus (toliau – Nuomonė)³³, kuriuose nurodė, jog nesutinka su Tyrimo išvadomis. VšĮ „Sveikas miestas“ 2019 m. balandžio 2 d. raštu pateikė nuomonę dėl Pranešimo, nurodydama, kad pritaria ir palaiko minėtus Savivaldybės 2019 m. kovo 7 d. Konkurencijos tarybai pateiktus rašytinius paaikininimus. VšĮ „Sveikas miestas“ nuomone Pranešime išdėstytos Tyrimo išvados yra nepagrįstos, padarytos tinkamai neįvertinus

³⁰ Bylos 1 tomas, 28-30 lapai.

³¹ Bylos 1 tomas, 116-127 lapai.

³² Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 20 d. raštai Nr. (2.1-35)6V-449, 450, 451 ir 452 „Dėl tyrimo baigimo ir paaikininimų dėl tyrimo išvadų pateikimo“ (bylos 1 tomas, 128-131 lapai).

³³ Bylos 2 tomas, 1–8 lapai.

galiojančio reglamentavimo ir faktinių aplinkybių. Pareiškėjai nepateikė rašytinių nuomonių dėl Pranešimo.

(22) Savivaldybė Nuomonėje paaiškino, kad VšĮ „Sveikas miestas“ vykdoma baseino paslaugų ir sporto klubų veikla laikytina viešosiomis paslaugomis ir negali būti laikoma ūkine veikla. Baseinas VšĮ „Sveikas miestas“ buvo perduotas valdyti ir naudotis patikėjimo teise nustatant aiškų jo naudojimo tikslą – savivaldybės funkcijoms (o ne ūkinei veiklai vykdyti) įgyvendinti ir didžiąja dalimi Baseinas yra naudojamas ne komercinei veiklai, o viešųjų paslaugų teikimui – nemokamam vaikų ir jaunimo plaukimui. Savivaldybės teigimu ūkine veikla nelaikoma tokia viešosios paslaugos teikėjo veikla, kuri papildo jo teikiamą viešąją paslaugą ir teikiama tik kartu su šia viešąją paslauga.

(23) Savivaldybė pažymėjo, kad siekdama užtikrinti tinkamą ir efektyvų jai nuosavybės teise priklausančio turto valdymą bei viešųjų sporto paslaugų (nemokamos vaikų plaukimo pamokos ir kt.) prieinamumą visuomenei, nusprendė perduoti Baseiną valdyti ir naudoti patikėjimo teise jos įsteigta viešajai įstaigai, kuri vykdo Savivaldybei priskirtas funkcijas. Tokiu būdu buvo užtikrinta galimybė Savivaldybei kontroliuoti viešųjų paslaugų teikimo mechanizmą, kokybę ir tvarką.

(24) Savivaldybės teigimu Tyrimo išvados yra nepagrįstos, nes jos paremtos išimtinai Konkurencijos įstatymo normomis, tačiau atsižvelgiant į tai, kad ginčas yra dėl Savivaldybės priimtų sprendimų ir jai nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, pirmiausiai turėjo būti vertinami Savivaldybės veiklą ir turto valdymą reglamentuojantys teisės aktai. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas nenumato pareigos savivaldybei kiekvieną kartą sprendžiant dėl turto valdymo organizuoti konkurencingą procedūrą. Tyrimo išvadose šie aspektai nėra nagrinėjami, todėl nėra pagrindo pripažinti, kad pateiktos išvados yra pagrįstos bei teisėtos.

(25) Savivaldybės teigimu, kadangi VšĮ „Sveikas miestas“ baseiną eksploatuoja teikdamas viešąsias paslaugas – mokinių ir jaunimo mokymo plaukti nemokamas pamokas, todėl pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktiką Baseino infrastruktūros eksploatavimas nepriskirtinas prie ekonominės ūkinės veiklos ir jam negali būti taikomi ribojimai, kylantys iš konkurencijos teisės. Savivaldybė taip pat nurodė, kad negali būti laikoma, kad VšĮ „Sveikas miestas“ buvo pavesta vykdyti naujas ūkines veiklas, todėl neturėjo būti vykdomi ir Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio reikalavimai.

(26) Konkurencijos taryboje 2019 m. gegužės 7 d. vyko procedūros dalyvių išklusymo posėdis³⁴. Procedūros dalyvių išklusymo posėdyje dalyvavo Savivaldybė ir vienas iš Pareiškėjų – VšĮ „Plaukimas visiems“ atstovas. Posėdyje buvo išklusyti Savivaldybės ir minėto pareiškėjo atstovų paaiškinimai.

(27) Savivaldybės paaiškinimai 2019 m. gegužės 7 d. posėdyje iš esmės sutapo su Nuomonėje išdėstytais paaiškinimais. Papildomai procedūros dalyvių išklusymo posėdyje Savivaldybė nurodė, kad 80 procentų veiklos sudaro pamokos ir treniruotės, o 20 procentų Baseino darbo laiko yra skiriama komercinei veiklai. Savivaldybė paaiškino, kad komercinė veikla (mokamos paslaugos) yra tam, kad VšĮ „Sveikas miestas“ galėtų išsilaikyti, nes Savivaldybė nedotuoja jos ir už teikiamas paslaugas nemoka, t.y. nemoka jokio administravimo mokesčio.

(28) Pareiškėjas VšĮ „Plaukimas visiems“ pritarė Tyrimo išvadoms ir išreiškė nuomonę, kad tai bus praktika ir kitoms savivaldybėms, priimant tokius sprendimus, bus ieškoma kitų būdų konkurencijai užtikrinti.³⁵

(29) Pareiškėja Viešojo ir privataus sektorių partnerystės asociacija buvo informuota apie posėdžio datą ir laiką³⁶, tačiau posėdyje nedalyvavo.

Konkurencijos taryba konstatuoja:

(30) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas viešojo administravimo subjektams, vykdam pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

³⁴ 2019 d. gegužės 8 d. Nr. 4S-5 (2019) protokolai (bylos 2 tomas 34-44 lapai).

³⁵ 2019 d. gegužės 8 d. Nr. 4S-5 (2019) protokolo 4 puslapis.

³⁶ Bylos 2 tomas, 14 lapas.

(31) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai ar kiti sprendimai vertinami kaip Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimas, kai nustatoma šių aplinkybių visuma:

- a) viešojo administravimo subjekto teisės aktas ar kitoks sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes;
- b) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams;
- c) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo.

(32) Atsižvelgiant į tai, toliau pateikiamas Savivaldybės Sprendimo vertinimas pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį.

3. Savivaldybės pavestos savo kontroliuojamai įmonei veiklos dalis laikytina ūkine veikla

(33) Remiantis Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 21 punktu, ūkine veikla laikoma gamybinė, komercinė, finansinė ar profesinė veikla, susijusi su prekių pirkimu ar pardavimu, išskyrus atvejus, kai fiziniai asmenys prekę įsigyja asmeniniams ir namų ūkio poreikiams tenkinti.

(34) Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 3 dalis numato, jog šiuo įstatymu yra siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinimo. ESTT praktikoje ūkine veikla laikoma bet kokia veikla, kurios metu konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ir paslaugos³⁷, o ūkio subjektu laikomas bet kokio juridinio statuso ir bet koku būdu finansuojamas subjektas, vykdamas ūkinę veiklą³⁸, nepriklausomai nuo to, ar jis siekia pelno³⁹. Subjektas, kuris vykdo tiek ūkinę, tiek neūkinę veiklą, laikomas ūkio subjektu ta apimtimi, kiek jis vykdo ūkinę veiklą⁴⁰.

(35) Įkainių sąrašė (Nutarimo (11) pastraipa) nurodomos gyventojams teikiamos paslaugos už užmokestį, taip pat faktiškai VšĮ „Sveikas miestas“ Baseine vykdomos veiklos (išskyrus švietimo veiklą)⁴¹ laikytinos ūkinėmis.

(36) Infrastruktūros valdymas tais atvejais, kai ji yra naudojama ūkinei veiklai vykdyti, laikytinas ūkine veikla⁴². Šias paslaugas konkuruodami tarpusavyje rinkoje teikia privatūs ūkio subjektai. Kaip nurodyta Nutarimo (62) pastraipoje, rinkoje yra ne vienas šių veiklą jau vykdamas ar norintis vykdyti ūkio subjektas.

(37) Atsižvelgiant į tai, pavedimas patikėjimo teise savo kontroliuojamai įmonei valdyti ir naudoti Savivaldybės Baseino infrastruktūrą, kuris faktiškai apima pavedimą rūpintis ir paslaugų, numatytų teikiamų paslaugų įkainių sąrašė, teikimu, šiuo konkrečiu atveju yra pavedimas užsiimti ūkine veikla.

(38) Savivaldybė Nuomonėje paaiškino, kad VšĮ „Sveikas miestas“ vykdoma baseino paslaugų ir sporto klubų veikla laikytina viešosiomis paslaugomis ir negali būti laikoma ūkine veikla. Savivaldybės teigimu, Baseinas VšĮ „Sveikas miestas“ buvo perduotas valdyti ir naudotis patikėjimo teise nustatant aiškų jo naudojimo tikslą – savivaldybės funkcijoms (o ne ūkinei veiklai vykdyti) įgyvendinti ir didžiąją dalimi Baseinas yra naudojamas ne komercinei veiklai, o viešųjų paslaugų

³⁷ Žiūrėti, pavyzdžiui, Teisingumo Teismo 2006 m. sausio 10 d. sprendimo byloje Nr. C-222/04 *Ministero dell'Economia e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze SpA ir kt.* (Rink. 2006, p. I-289) 107 ir 108 punktus.

³⁸ Teisingumo Teismo 2000 m. rugsėjo 12 d. sprendimo byloje Nr. C-180/98–C-184/98, *Pavel Pavlov ir kt. prieš Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten* (Rink. 2000 p. I-6451) 74 pastraipa.

³⁹ Teisingumo Teismo 2008 m. liepos 1 d. sprendimo byloje Nr. C-49/07, *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE) prieš Elliniko Dimosio* (Rink. 2008 p. I-4863) 27 ir 28 pastraipos.

⁴⁰ Europos Sąjungos Bendrojo Teismo 2000 m. gruodžio 12 d. sprendimo byloje T-128/98, *Paryžiaus oro uostai prieš Komisiją*, 108 pastraipa. Taip pat žiūrėti: Europos Komisijos „Pranešimas dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos“ 2016/C 262/01, 10 p.

⁴¹ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 99-100 lapai), Žiūrėti: <https://www.fabijoniskiubaseinas.lt/paslaugos/>.

⁴² Europos Sąjungos Bendrojo Teismo 2000 m. gruodžio 12 d. sprendimo byloje T-128/98, *Paryžiaus oro uostai prieš Komisiją*, patvirtinto Teisingumo Teismo sprendimu byloje C-82/01, 120 punktas.

teikimui – nemokamam vaikų ir jaunimo plaukimui. Savivaldybė nurodė, jog Viešojo administravimo įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje viešoji paslauga apibrėžiama kaip valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmenims socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas. Savivaldybės teigimu ūkine veikla nelaikoma tokia viešosios paslaugos teikėjo veikla, kuri papildo jo teikiamą viešąją paslaugą ir teikiama tik kartu su šia viešąją paslauga (pagal Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnį).

(39) LVAT yra išaiškinęs, kad viešosios paslaugos teikimas Konkurencijos įstatymo požiūriu tam tikrais atvejais gali būti laikomas ūkinės veiklos vykdymu ir šių paslaugų atžvilgiu taikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimai⁴³. Tai, kad tam tikros paslaugos yra viešosios, nėra lemiamas veiksnys apsprendžiantis, ar veikla yra ūkinė, ar neūkinė. Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 18 dalyje be kita ko yra nurodoma, jog „įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir kiti asmenys“. Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 2 dalis numato, jog „viešąsias paslaugas teikia savivaldybių įsteigti paslaugų teikėjai arba pagal sudarytas sutartis kiti viešai pasirenkami fiziniai ar juridiniai asmenys“. Taigi, teisės aktai nenumato privalomo viešųjų paslaugų teikimo tik per savivaldybės įsteigtus ir kontroliuojamus asmenis. Savivaldybė nepaneigė, kad Baseino darbo metu yra galimybė gyventojams už užmokestį naudotis baseino ir sporto klubo paslaugomis. Be to, kaip nurodyta Nutarimo (10) pastraipoje, pati Savivaldybė yra paskelbusi, kad „Fabijoniškių baseinas išsilaikys iš komercinės veiklos, nebus dotuojamas iš miesto biudžeto lėšų“. Net potenciali galimybė finansuoti neūkinės veiklos vykdymo išlaidas iš pajamų, gautų vykdant ūkinę veiklą, sudaro pagrindą daryti išvadą, kad ūkinė veikla sudarys reikšmingą dalį visos Baseino veiklos. Argumentas, kad naudojantis Baseino infrastruktūra kartu vykdoma ir neūkinė veikla, nepaneigia kitų ūkinių veiklų vykdymo fakto. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio požiūriu ūkio subjekto privilegijavimas gali būti konstatuojamas ta apimtimi, kiek privilegijuojamas subjektas vykdo ūkinę veiklą, nepriklausomai nuo neūkinės veiklos vykdymo.

(40) Savivaldybės naudojama ūkinės veiklos sąvoka yra paremta Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi, kur nurodyta, kas nelaikoma ūkine veikla. Tačiau taikant Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatas negali būti taikoma tokia išvestinė ūkinės veiklos sąvoka, kokią taiko Savivaldybė. Aiškinamajame rašte dėl Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 9 ir 9¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto nurodyta, kad Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio pakeitimo tikslas buvo įtvirtinti, kad savivaldybės prieš patikėdamos naujos ūkinės veiklos vykdymą savo valdomam juridiniam asmeniui turi atlikti konkurencingą procedūrą ir su jos rezultatais kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl leidimo. Taip pat minėtame aiškinamajame rašte nurodoma, kad įstatymo „... projektu siekiama pašalinti abejones dėl tam tikros veiklos, kuri gali būti laikoma ūkine veikla dėl savo prigimties, tačiau viešosios paslaugos teikimo atveju, ji papildo viešąją paslaugą, todėl projektu siūloma jos nelaikyti ūkine veikla ir netaikyti 9¹ straipsnyje nustatytų apribojimų“. Taigi pagal Vietos savivaldos įstatymą, jeigu veikla papildo viešąją paslaugą, tada netaikomi 9¹ straipsnyje nustatyti apribojimai, t. y. nereikia gauti Konkurencijos tarybos sutikimo. Vietos savivaldos įstatymo pakeitimu nebuvo siekta papildyti Konkurencijos įstatymo nuostatas dėl ūkinės veiklos sąvokos. Atitinkamai Savivaldybės pateikta nuostata dėl tam tikrų paslaugų nelaikymu ūkine veikla visiškai nesusijusi su Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio taikymu, bet skirta taikyti Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 9¹ straipsniams. Konkurencijos tarybos 2018 m. rugsėjo 26 d. nutarimu Nr. 1S-138 (2018) pradėtas Tyrimas būtent dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo, bet ne dėl Vietos savivaldos įstatymo pažeidimo. Atsižvelgiant į tai, ūkinė veikla Tyrimo kontekste yra apibrėžiama pagal Konkurencijos įstatymą, o ne pagal Vietos savivaldos įstatyme išdėstytas nuostatas.

(41) Remiantis aukščiau nurodytomis nuostatomis bei įvertinus Savivaldybės įmonės veiklos pobūdį darytina išvada, kad Baseine vykdomos veiklos dalis yra ūkinė veikla konkurencijos teisės prasme.

(42) Įvertinus, jog dalis Baseine vykdomos veiklos yra ūkinė veikla, turi būti apibrėžiama atitinkama rinka.

⁴³ LVAT 2011 m. kovo 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-2563/2011 UAB „Trakų paslaugos“ v. Konkurencijos taryba.

4. Atitinkama rinka

(43) Siekiant įvertinti, ar dėl Savivaldybės Sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams bei tai, ar vieniems ūkio subjektams suteikiamos privilegijos kitų ūkio subjektų atžvilgiu, nustatoma, kokiai atitinkamai rinkai ar atitinkamoms rinkoms Savivaldybės Sprendimas daro įtaką.

(44) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, atitinkama rinka yra tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Atitinkamai, prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė rinka – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama nuo gretimų teritorijų (Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 3 ir 16 dalys). Atitinkamos rinkos apibrėžimas detalizuojamas Konkurencijos tarybos paaiškinimuose dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintuose Konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 17 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo“.

(45) Nagrinėjant galimą Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimą, rinkos apibrėžimo detalumas yra svarbus tiek, kiek jis leidžia įvertinti, ar konkretus viešojo administravimo subjekto sprendimas pažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatas. Čia rinkos apibrėžimui yra taikomi specifiniai, minimalūs reikalavimai. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio atvejais nereikia skaičiuoti rinkos dalių, vertinti ūkio subjektų rinkos galios ir pasekmių rinkoje. Pakanka nustatyti, jog nagrinėjamo sprendimo paveikti ūkio subjektai, parduodami prekes (paslaugas), konkuruoja ar galėtų konkuruoti nesant diskriminacinių ir sąžiningos konkurencijos sąlygų neatitinkančių ribojimų, tačiau nėra svarbu rinkos tikslumas⁴⁴. Pavyzdžiui, jei ūkio subjektai parduoda tas pačias ar analogiškas prekes (ar paslaugas) toje pačioje teritorijoje, tai net ir tiksliai neapibrėžus atitinkamos rinkos (t. y. nepriklausomai nuo to, ar ji bus apibrėžta plačiau, ar siauriau), akivaizdu, kad jie konkuruoja tarpusavyje, ir nėra svarbu, kaip tiksliai būtų įvardinta rinka ir nubrėžtos jos ribos. Diskriminacinis ar privilegijuojantis sprendimas konkuruojantiems vienaip ar kitaip apibrėžtoje rinkoje ūkio subjektams sudarys skirtingas konkurencijos sąlygas.

(46) Kaip minėta Nutarimo (44) pastraipoje, atitinkama prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas.

(47) Savivaldybės Sprendimas yra susijęs su Baseino infrastruktūros priežiūros perdavimu bei su Baseinu susijusių paslaugų teikimu, todėl vertintina, kokiai prekės rinkai priskirtinos šios paslaugos.

(48) Vertinant, kokiai prekės (paslaugos) rinkai priskirtinos nagrinėjamos paslaugos, reikia atsižvelgti į šių paslaugų teisinį reglamentavimą.

(49) Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį, dalis savarankišųjų savivaldybės funkcijų yra: savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo⁴⁵, ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimas, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimas⁴⁶, kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas⁴⁷. Šių funkcijų įgyvendinimui Savivaldybė nusprendė statyti Baseiną⁴⁸.

(50) Pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-572 patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 109:2016 „Baseinų visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma) Baseinas apibrėžiamas kaip tam tikros talpos vandens

⁴⁴ LVAT 2010 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-539/2010, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos prieš Konkurencijos tarybą; 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁴⁵ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 3 punktas.

⁴⁶ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 punktas.

⁴⁷ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 29 punktas.

⁴⁸ Savivaldybės administracijos 2018 m. rugsėjo 3 d. raštas Nr. A51-75346/18(3.3.2.26E-TD) „Dėl 2018-08-21 rašto „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės sprendimo“ Nr. (2.11-3) 6V-2129 (bylos 1 tomas, 28-29 lapai).

įrenginys, skirtas plaukti, sportuoti, vandens procedūroms atlikti, poilsio, gydymo, reabilitacijos tikslams⁴⁹. Sporto baseinas – 25 m arba 50 m ilgio stačiakampio formos baseinas, kuriame įrengti starto bokšteliai ir plaukimo takai⁵⁰. Baseinas ar baseinų grupė turi turėti vandens apykaitos sistemą, baseino vandens filtravimo įrangą, automatinius biocidinio produkto dozavimo, jo liekanų nustatymo įrenginius, automatinius baseino vandens rūgštingumą (pH) reguliuojančių cheminių medžiagų dozavimo, baseino vandens rūgštingumo (pH) nustatymo įrenginius⁵¹. Dėl objekto specifikos baseinų ir juose esančių įrenginių bei patalpų eksploatavimui bei priežiūrai, taip pat darbuotojų sveikatai ir kvalifikacijai taikomi reikalavimai skiriasi nuo reikalavimų kitiems sporto įrenginiams ir infrastruktūrai, poilsiui ir sveikatinimui bei reabilitacijai skirtiems įrenginiams.

(51) Plaukimo, kaip sporto šakos, treniruotėms ir varžyboms dėl sporto šakos ypatybių ir esmės, t. y. sportuojama vandenyje, vykdyti naudojami tik sporto centrai ir infrastruktūra, kuriuose yra baseinai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad baseinai ir jų įrenginiai negali būti pakeičiami bendro pobūdžio sporto ar kita infrastruktūra.

(52) Valdant baseiną, svarbus yra jo infrastruktūros tinkamos kokybės palaikymas – paties baseino ir susijusių patalpų – persirengimo patalpų, dušų, pagalbinių patalpų priežiūros užtikrinimas. Valdant baseino infrastruktūrą pasrovinėse rinkose teikiamos įvairios paslaugos: mokymas plaukti ar nardyti, varžybų organizavimas, teikiamos pirties ir panašios sveikatingumo paslaugos. Šioms paslaugoms įgyvendinti atliekamas abonementų bei bilietų pardavimas ir kontrolė.

(53) Apibendrinant tai, kas išdėstyta ir įvertinus tiriamo Sprendimo turinį, kuriame įtvirtintas Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo perdavimas, nagrinėjamu atveju apibrėžiama baseinų valdymo rinka.

(54) Pažymėtina, jog be baseino valdymo paslaugų teikimo VšĮ „Sveikas miestas“ perduotame Baseino pastate, taip pat teikiamos ir sporto (treniruočių) salės⁵² bei grupinių treniruočių paslaugos⁵³. Tokiai veiklai taip pat taikomi atskiri sporto klubo paslaugų sveikatos saugos reikalavimai⁵⁴. Atsižvelgiant į tai, papildomai išskirtina sporto klubų valdymo rinka.

(55) Geografinė rinka apibrėžiama kaip teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis (Nutarimo (44) pastraipa).

(56) Vertinant baseinų valdymo ir sporto klubų valdymo rinkas geografiniu aspektu, atsižvelgiama į teisinį reglamentavimą ir į paslaugų pobūdį.

(57) Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis nustato savarankiškąsias funkcijas, kurias kiekviena savivaldybė, priimdama atitinkamus sprendimus, gali įgyvendinti tik atitinkamos savivaldybės teritorijos ribose. Šiuo atveju Baseino infrastruktūra, Savivaldybės teigimu, buvo sukurta gyventojų ir Savivaldybės poreikių tenkinimui, savarankiškųjų Savivaldybės funkcijų įgyvendinimui, įskaitant ir kūno kultūros ir sporto plėtojimą (Nutarimo (49) pastraipa).

(58) Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymas numato⁵⁵, jog Savivaldybės taryba atsižvelgdama į valstybinę sporto strategiją, sporto prioritetus, švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintą strateginių sporto šakų sąrašą, vietos bendruomenės poreikius, nustato savivaldybės ilgalaikius sporto plėtros tikslus, savivaldybės biudžeto lėšomis finansuotinas sporto sritis, skatina viešą ir privačią partnerystę sporto srityje; nustato sporto srityje veikiančių fizinių ir juridinių asmenų veiklos finansavimo iš savivaldybės biudžeto kriterijus ir tvarką; programų ar projektų pagrindu finansuoja ir kitaip prisideda prie savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančių sporto srityje veikiančių fizinių ir juridinių asmenų veiklos. Tuo tarpu Savivaldybės vykdomoji institucija analizuoja sporto

⁴⁹ 17.1 punktas.

⁵⁰ Higienos norma, 17.9 punktas.

⁵¹ Higienos normos 41 punktas.

⁵² Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 91-92 lapai), <https://www.fabijoniskiubaseinas.lt/paslaugos/treniruokliu-sale/>.

⁵³ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 93-95 lapai), <https://www.fabijoniskiubaseinas.lt/paslaugos/grupiniu-uzsiemimu-sale/>.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. V-551 patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 123:2013 „Sporto klubo paslaugų sveikatos saugos reikalavimai“.

⁵⁵ Kūno kultūros ir sporto įstatymo 8 straipsnis.

būklę savivaldybėje, užtikrina valstybės nustatytos politikos sporto srityje įgyvendinimą vietos lygiu bei ilgalaikių savivaldybės sporto plėtros tikslų ir priemonių jiems pasiekti įgyvendinimą; vykdo sporto objektų plėtrą, užtikrina jų teikiamų paslaugų prieinamumą gyventojams; vykdo šviečiamąją veiklą, formuoja savivaldybės teritorijoje gyvenančių žmonių pozityvų požiūrį į sporto reikšmę sveikatai; rengia ir įgyvendina kitas fizinio aktyvumo ir aukšto meistriškumo sporto plėtojimo savivaldybėje priemones.

(59) Atsižvelgiant į paslaugų pobūdį, iš esmės galima teigti, jog Baseino ir jame esančio sporto klubo teikiamomis paslaugomis suinteresuoti naudotis tik Vilniaus miesto teritorijoje gyvenantys ar tuo metu mieste esantys asmenys. Atitinkamai, geografinė teritorija, kurioje ūkio subjektai galėtų konkuruoti teikdami nagrinėjamas paslaugas yra Savivaldybės teritorija. Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, geografinė rinka šio tyrimo tikslais apibrėžiama kaip apimanti Vilniaus miesto savivaldybės teritoriją.

(60) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, išskiriama baseinų valdymo rinka Savivaldybės teritorijoje ir sporto klubų valdymo Savivaldybės teritorijoje rinka. Net ir apibrėžus geografinę rinką siauriau, Savivaldybės Sprendimo vertinimas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio prasme nesikeistų.

(61) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 8 dalį, konkurentai – ūkio subjektai, kurie toje pačioje atitinkamoje rinkoje susiduria arba gali susidurti su tarpusavio konkurencija.

(62) Kaip nurodyta Nutarimo (16) pastraipoje baseino valdymo paslaugų rinkoje veikia konkurentai, galintys ir norintys teikti tokias paslaugas, kurias teikia VšĮ „Sveikas miestas“: VšĮ „Plaukimas visiems“, UAB „Impuls LTU“, UAB „Infrastruktūra LT“, viešoji įstaiga Plaukimo mokykla „Nemunas“, Viešoji įstaiga „Sveikame kūne sveika siela“. UAB „Tiketa“ nurodė⁵⁶, jog sporto ir pramogų objektų valdymas nėra ta rinka, kurioje trūktų privačių asmenų, galinčių kokybiškai teikti šias paslaugas. Sporto klubo valdymo paslaugas taip pat būtų suinteresuoti teikti šie konkurentai: UAB „Infrastruktūra LT“, viešoji įstaiga „Sveikame kūne sveika siela“, viešoji įstaiga Plaukimo mokykla „Nemunas“ ir UAB „Impuls LTU“. Be šių subjektų, rinkoje gausu sporto klubų paslaugas teikiančių rinkos dalyvių.

(63) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad be VšĮ „Sveikas miestas“, yra ir kitų ūkio subjektų, kurie potencialiai galėtų teikti atitinkamas paslaugas Savivaldybės teritorijoje.

5. Ūkio subjektų privilegijavimas ar jų diskriminavimas ir skirtingų konkurencijos sąlygų sudarymas

(64) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis viešojo administravimo subjektams draudžiama teikti privilegijas arba diskriminuoti atskirus ūkio subjektus ar jų grupes, dėl ko gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

(65) Privilegijų teikimas arba atskirų ūkio subjektų ar jų grupių diskriminavimas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintos sąžiningos konkurencijos kontekste sietinas su nevienodų ūkinės veiklos vykdymo sąlygų užtikrinimu. Diskriminavimas tarp ūkio subjektų yra galimas tuomet, jeigu toje pat situacijoje esantiems ūkio subjektams yra taikomos skirtingos sąlygos arba skirtingose situacijose esantiems ūkio subjektams taikomos vienodos sąlygos⁵⁷. Siekiant nustatyti, ar dėl teisės akto ar sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, buvimą, nėra būtina įrodyti konkrečius konkurencijos sąlygų skirtumus, o pakanka nustatyti prielaidas tokiems skirtumams atsirasti⁵⁸.

(66) Nustatyta, kad Savivaldybės taryba priėmė Sprendimą, kuriuo pavedė savo kontroliuojamai įmonei – VšĮ „Sveikas miestas“, savarankiškosios Savivaldybės funkcijoms

⁵⁶ UAB „Tiketa“ 2018 m. lapkričio 29 d. raštas (bylos 1 tomas, 64 lapas).

⁵⁷ LVAT 2014 m. vasario 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-234/2014, *Lietuvos autoveršlininkų asociacija prieš Konkurencijos tarybą*; 2014 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-308/2014 *Lietuvos edukologijos universitetas prieš Konkurencijos tarybą*.

⁵⁸ LVAT 2009 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-441/2009, *Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos prieš Konkurencijos tarybą*.

įgyvendinti, valdyti ir naudoti Baseiną. Prieš priimdama Sprendimą, Savivaldybė neorganizavo konkurso ar kitos konkurencingos procedūros Baseino valdytojui ir paslaugų teikėjui parinkti.

(67) Kaip nurodyta Nutarimo (10) pastraipoje Savivaldybė paaiškino, kad prieš priimant Sprendimą konkursas ar kita konkurencinga procedūra nebuvo organizuota, kadangi priimtu Sprendimu Savivaldybė nesiekė parinkti Baseino operatoriaus paslaugų teikėjo. Savo atsakymuose Savivaldybė neigia, kad Sprendimu VŠĮ „Sveikas miestas“ buvo paskirtas Baseino operatoriumi ar jam pavesta teikti kokias nors paslaugas, nors Savivaldybės⁵⁹ ir Baseino⁶⁰ tinklalapiuose skelbiama apie naujai paskirtą Baseino operatorių bei ketinamą vykdyti ūkinę veiklą.

(68) Savivaldybė organizuodama viešųjų paslaugų teikimą turi laikytis konkurencijos teisės reikalavimų. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra konstatavęs, kad: *„Savivaldybė, įgyvendindama teisę pasirinkti, kaip bus teikiamos viešosios paslaugos, privalo užtikrinti, kad sprendimas viešųjų paslaugų teikimo vykdymą pavesti savo įsteigtam paslaugų teikėjui nepažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos sąžiningos konkurencijos laisvės, kurią įstatymo lygmenyje, be kita ko, atspindi ir yra skirtas ją užtikrinti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir Konkurencijos įstatyme įtvirtintą teisinį reguliavimą reikia taikyti sistemiškai. Vietos savivaldos įstatymas įtvirtino tik abstrakčią, bendro pobūdžio savivaldybės galimybę (subjektinę teisę kaip abstraktų elgesio modelį) pasirinkti keletą skirtingų būdų, kaip bus užtikrinamas viešųjų paslaugų teikimas. Tuo tarpu Konkurencijos įstatymas nustatė šios galimybės (teisės) įgyvendinimo sąlygas. Taigi administracinių teismų praktikoje laikomasi požiūrio, kad Vietos savivaldos įstatyme numatyta savivaldybių diskrecija pavesti teikti viešąsias paslaugas savo įsteigtai bendrovei yra ribojama reikalavimu atsižvelgti į Konkurencijos įstatymo nuostatas ir užtikrinti, kad toks pavedimas nepažeistų sąžiningos konkurencijos imperatyvo“⁶¹. Todėl tam, kad nepažeistų Konkurencijos įstatymo reikalavimų, Savivaldybė turi organizuoti konkurencingą procedūrą baseino ir sporto klubo valdymo paslaugoms teikti.*

(69) Savivaldybė turi pareigą rūpintis vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimu (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis). Tačiau, Vietos savivaldos įstatymas nenumato imperatyvaus elgesio modelio, kuris pasireikštų pareiga be konkurso ar kitos konkurencingos procedūros pavesti VŠĮ „Sveikas miestas“ teikti atitinkamas paslaugas tiek, kiek jos laikytinos ūkine veikla. Pranešimo 48 punkte buvo nurodyta, jog ūkine veikla šiuo atveju laikytinas Įkainių sąrašė nurodytų paslaugų teikimas bei baseino ir sporto salės kaip infrastruktūros objektų valdymas, o ne moksleivių ugdymo veiklos vykdymas.

(70) Tai, kad dalis teikiamų paslaugų laikytinos neūkinėmis, nepanaikina Savivaldybės pareigos užtikrinti sąžiningą konkurenciją ūkinės veiklos atžvilgiu (pavyzdžiui, baseino paslaugų ne moksleiviams, pirties, treniruoklių salės paslaugų). Todėl, arba savivaldybė turėjo atskirti ūkinę ir neūkinę veiklas, savo valdomai įmonei pavesdama teikti tik neformaliojo švietimo paslaugas⁶², arba, jas teikiant kartu, paslaugos teikėjas turėjo būti parinktas konkurencingos procedūros būdu.

(71) Generalinis advokatas L. A. Geelhoed 2006 m. rugsėjo 28 d. išvadoje pasisakė, kad tai, kad valdžios institucija nusprendė neleisti kitoms įmonėms teikti tam tikros paslaugos (pavyzdžiui, dėl

⁵⁹ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 101-105 lapai), (taip pat žiūrėti <https://vilnius.lt/lt/2018/07/04/naujas-fabijoniskiu-baseinas-turi-operatoriu-vsi-sveikas-miestas/>).

⁶⁰ Konkurencijos tarybos 2019 m. vasario 11 d. Faktinių aplinkybių užfiksavimo protokolas (bylos 1 tomas, 96-98 lapai), (taip pat žiūrėti: <https://www.fabijoniskiubaseinas.lt/naujiena/naujas-fabijoniskiu-baseinas-turi-operatoriu-vsi-sveikas-miestas/>).

⁶¹ LVAT 2011 m. kovo 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-2563/2011, UAB „Trakų paslaugos“ prieš Konkurencijos tarybą; 2015 m. birželio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1581-502/2015, Klaipėdos miesto savivaldybė, UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ ir kt. prieš Konkurencijos tarybą; 2017 m. kovo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-215-552/2017, Joniškio rajono savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą.

⁶² Žiūrėti, pavyzdžiui, 2001 m. balandžio 25 d. Europos Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos Nr. N 118/00 - Valstybės subsidijos profesionaliems sporto klubams, 10 p. (įpareigojimas atskirai tvarkyti lavinimo veiklos buhalteriją ir profesionalių sporto klubų ūkinės veiklos buhalteriją); Europos Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“ Nr. 2014/C 198/01, 18 p.; Europos Komisijos „Pranešimas dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos“ 2016/C 262/01, 206 p.

to, kad nori paslaugą teikti pati), nereiškia, kad ekonominė veikla nevykdoma. Netgi jeigu valstybės įmonė didžiąją dalį savo veiklos vykdytų ją kontroliuojančios institucijos ar institucijų naudai, vis dar išliktų tikimybė, kad konkurenciją subrinkoje galėtų rimtai iškraipyti likusi tokios įmonės veikla. Tol, kol tokia šios vykdomosios tarnybos veikla finansų ir apskaitos tikslais, taip pat žmogiškųjų ir materialinių išteklių prasme nėra visiškai atskirta nuo veiklos, kurią ji vykdo kaip vienos arba kelių viešosios valdžios institucijų vykdomoji tarnyba, konkurencinėje kovoje su kitais ūkio subjektais vis dar atvirose kitose subrinkose įmonė gali pasinaudoti viešojo subjekto statuso jai teikiamais privalumais. Konkurencija iškraipoma, jeigu tokia įmonė siekia vykdyti darbus atviroje subrinkoje ir nesiimama jokių tinkamų bei skaidrių priemonių, kurios neleistų šiai tarnybai konkuruojant tokioje subrinkoje pasinaudoti visais galimais finansiniais privalumais, atsirandančiais dėl to, jog pagrindinę jos veiklos dalį sudaro veikla, kurią ji vykdo kaip viešosios valdžios institucijos vykdomoji tarnyba⁶³.

(72) Savivaldybės teigimu, nebuvo vertinta, ar VšĮ „Sveikas miestas“ vykdo viešųjų paslaugų administravimo funkciją, pavyzdžiui, sudaro naudojimosi baseino takeliais tvarkaraščius, organizuoja sporto renginius ir kt., nors ši aplinkybė reikšminga, vertinant, kokio pobūdžio veiklą vykdo subjektas ir ar dėl jo veiklos gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų rinkoje. Kaip minėta, tam tikrais atvejais Savivaldybės minimas viešųjų paslaugų administravimas (kuris iš esmės patenka į baseino ir sporto klubo valdymo paslaugas) taip pat gali būti laikomas ūkine veikla. Tai, kad VšĮ „Sveikas miestas“ sudaro naudojimosi baseino takeliais tvarkaraščius, organizuoja sporto renginius ir panašiai, nekeičia situacijos vertinimo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio kontekste.

(73) Savivaldybės Sprendimo pagrindu teisė teikti paslaugas buvo suteikta Savivaldybės kontroliuojamai įmonei VšĮ „Sveikas miestas“, kitiems ūkio subjektams nesudarius galimybių konkuruoti su VšĮ „Sveikas miestas“ dėl šių paslaugų teikimo.

(74) Taigi Savivaldybė, be konkurenciją užtikrinančios procedūros priimdama Sprendimą ir tokiu būdu VšĮ „Sveikas miestas“ suteikdama teisę teikti baseinų valdymo paslaugas ir sporto klubų valdymo paslaugas (kiek šios paslaugos yra ūkinė veikla), privilegijavo VšĮ „Sveikas miestas“ kitų potencialių šių paslaugų teikėjų atžvilgiu. Dėl tokio Savivaldybės sprendimo buvo sudarytos iš esmės skirtingos konkurencijos sąlygos esamiems bei potencialiems konkurentams ir VšĮ „Sveikas miestas“, kuri nepagrįstai įgijo teises veikti atitinkamoje rinkoje, nepatirdama konkurencinio spaudimo iš kitų ūkio subjektų.

(75) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Savivaldybė Sprendimu, perduodama Baseiną valdyti ir naudoti VšĮ „Sveikas miestas“, faktiškai teikti baseino valdymo ir sporto klubų paslaugas (kiek šios paslaugos yra ūkinė veikla) privilegijavo jį kitų ūkio subjektų atžvilgiu ir sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas baseinų valdymo rinkoje ir sporto klubų valdymo rinkoje.

6. Skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo

(76) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų veiksmai nelaikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimu, jei skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(77) LVAT praktikoje įtvirtinta, jog ši „sąlyga turėtų būti aiškinama kaip nurodanti atvejus, kuomet viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos pasirinkti tam tikrą elgesio modelį, o priimdamas konkretų sprendimą (aktą) paprasčiausiai vykdo iš įstatymo kylantį imperatyvų reikalavimą“⁶⁴.

(78) Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad Savivaldybė, norėdama pasiremti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi, privalo įrodyti, jog priimdama Sprendimą, vykdė konkrečiame Lietuvos Respublikos įstatyme pakankamai aiškiai įtvirtintą reikalavimą (įpareigojimą)

⁶³ Generalinio advokato L. A. Geelhoed 2006 m. rugsėjo 28 d. išvada byloje *Asociación Nacional de Empresas Forestales (Asemfo)*, C-295/05, ES:C:2006:619, 110–116 punktai. Taip pat žiūrėti Komisijos pranešimo dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos 2016/C 262/01 12 ir 14 p.

⁶⁴ LVAT 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, *Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v Konkurencijos taryba*; 2013 m. balandžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-282/2013, *UAB „Litesko“ v Konkurencijos taryba*.

pavesti baseino valdymo ir sporto klubo valdymo paslaugų teikimą ir be konkurencingos procedūros ar kitais būdais sudaryti skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje veikiantiems ar galintiems veikti ūkio subjektams.

(79) Savivaldybė nurodė⁶⁵, jog Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad savivaldybių institucijos, savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos joms patikėjimo teise perduotą savivaldybių turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo pagal įstatymus savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka. Minėto įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog kitiems juridiniams asmenims savivaldybių turtas patikėjimo teise gali būti perduodamas pagal turto patikėjimo sutartį savivaldybių funkcijoms įgyvendinti ir tik tais atvejais, kai šie juridiniai asmenys pagal įstatymus gali atlikti savivaldybių funkcijas. Savivaldybė taip pat pažymėjo, jog minimas įstatymas griežtai reglamentuoja ir galimybę perduoti savivaldybėms priklausantį turtą nuomos ar panaudos pagrindais tretiesiems asmenims, o sandoriai dėl valstybės ar savivaldybės turto gali būti sudaromi tik įstatymų nustatytais atvejais ir būdais⁶⁶. Savivaldybės teigimu, šis įstatymas ar kitas teisės aktas nenumato pareigos kiekvieną kartą sprendžiant dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo organizuoti konkurencingą procedūrą. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybė pasinaudojo galimybe turtą perduoti patikėjimo teise savo valdomai įmonei.

(80) Savivaldybė teigia, kad perduodama Baseiną patikėjimo teise savo valdomai įmonei, ji išsprendė jai priklausančio turto valdymo ir priežiūros klausimą, veikė ne kaip viešojo administravimo subjektas, siekiantis įgyti tam tikras paslaugas ir pavesti vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą ūkio subjektui, o kaip nekilnojamojo turto savininkas, siekiantis užtikrinti tinkamą turimo turto eksploatavimą. Sprendimu perdavus patikėjimo teise valdyti Baseiną VšĮ „Sveikas miestas“ užtikrinama, jog turtas bus prižiūrimas ir tvarkomas tinkamai, racionaliai bei visuomenei efektyviausiu būdu.

(81) Lietuvos Respublikos įstatymuose nėra įtvirtinta pareiga įgyvendinant savininko teises ir pareigas teikti privilegijas asmenims bei pavesti turto valdymą neorganizuojant konkurencingos procedūros. Nei Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, nei koks nors kitas įstatymas taip pat nenustato įpareigojimo savivaldybėms perduoti turtą asmenims tik patikėjimo teise ar išimtinai tik savo valdomoms įmonėms ūkinei veiklai vykdyti be konkurencingos procedūros. Egzistuoja kitos teisinės galimybės suteikti teisę valdyti Savivaldybės turtą tretiesiems asmenims nepažeidžiant konkurencijos taisyklių. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 15 straipsnis numato savivaldybėms galimybę turtą išnuomoti. Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymas numato savivaldybėms galimybę perduoti savo turtą ir suteikti galimybę juo naudotis teikiant paslaugas ar atliekant tam tikrus darbus. Būtent šiuo būdu nuspręsta⁶⁷ įgyvendinti „Daugiafunkcio Lazdynų sveikatinimo centro įkūrimo“ projektą. Savivaldybė pažymėjo, kad nebuvo realių galimybių pasinaudoti nuomos ar koncesijos būdais, kad Sprendimas buvo priimtas, siekiant pasilikti galimybę kontroliuoti teikiamų viešųjų paslaugų kokybę, teikimo tvarką. Tačiau paslaugų teikimo kokybę ir teikimo tvarką galima kontroliuoti sutarčių pagalba ar kitais būdais ir tai yra netinkama priežastis nevykdyti konkurencingos procedūros. Atsižvelgiant į išdėstytą, darytina išvada, kad Savivaldybė turėjo galimybę rinktis, kaip pasielgti su savo turtu, nepažeidžiant Konkurencijos įstatymo reikalavimų.

(82) Savivaldybė taip pat nurodė, jog Baseinas buvo statomas Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 ir 29 punktuose numatytiems savarankiškosios savivaldybių funkcijoms užtikrinti – ikimokyklinio ugdymo, vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo organizavimui, vaikų ir jaunimo užimtumo organizavimui, kūno kultūros ir sporto plėtojimui, gyventojų poilsio organizavimui, – todėl ji galėjo perduoti valdyti Baseiną be konkurencingos procedūros VšĮ „Sveikas miestas“.

(83) LVAT yra pateikęs vertinimą apie savivaldybės pareigą užtikrinti savarankiškųjų funkcijų įgyvendinimą konkurencijos aspektu byloje dėl Kazlų Rūdos savivaldybės sprendimų atitikties Konkurencijos įstatymo reikalavimams: „<...> *pareiškėjas 2008 metų susitarimo pasirašymą grindžia imperatyviomis Lietuvos Respublikos įstatymų nuostatomis – Lietuvos Respublikos vietos savivaldos*

⁶⁵ Savivaldybės administracijos 2018 m. rugsėjo 3 d. raštas Nr. A51-75346/18(3.3.2.26E-TD) „Dėl 2018-08-21 rašto „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės sprendimo“ Nr. (2.11-3) 6V-2129 (bylos 1 tomas, 28-29 lapai).

⁶⁶ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 str. 4 p., 14 ir 15 straipsniai.

⁶⁷ Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 4 d. sprendimas Nr. A1-1769, <https://vilnius.lt/lt/savivaldybe/posedziai/posedzio-klausimas/?id=60130>.

įstatymo <...> 6 straipsnio 22, 28, 30 punktais (atitinkamai ginčui taikytinos redakcijos 7 straipsnio 16, 18 punktais) <...> Vietos savivaldos įstatymas įtvirtino savivaldybės atsakomybę už šilumos tiekimo organizavimą, aplinkos kokybės gerinimą ir apsaugą (7 str. 16, 18 p.). <...> nurodytos nuostatos numato bendras savivaldybės pareigas ir atsakomybes, susijusias su šilumos ūkio organizavimu ir aplinkosauginių reikalavimų vykdymu, nurodytos nuostatos neįpareigojo Kazlų Rūdos savivaldybės elgtis tam tikru konkrečiu būdu, jai nebuvo numatyta joks imperatyvus atitinkamas elgesio modelis, kaip pavyzdžiui, pratęsti sudarytą sutartį su pareiškėju be konkurencijos procedūros.“⁶⁸

(84) Taigi LVAT pripažino, kad savivaldybės funkcijų, numatytų Vietos savivaldos įstatyme, vykdymas, savaime neįpareigojo sudaryti skirtingų konkurencijos sąlygų ir nepateisino nustatyto konkurencijos ribojimo. Savivaldybės pačios sprendžia, koku būdu įgyvendinti savo funkcijas. Analogiškai ir šiuo atveju Vietos savivaldos įstatymas nenumato imperatyvaus elgesio modelio, kuris pasireikštų pareiga be konkurso ar kitos konkurencingos procedūros pavesti VŠĮ „Sveikas miestas“ teikti atitinkamas paslaugas, tiek kiek jos laikytinos ūkine veikla.

(85) Savivaldybė nurodė, kad ESTT ne kartą yra akcentavęs, jog viešosios valdžios subjektas turi galimybę įgyvendinti su viešuoju interesu susijusias užduotis (įskaitant viešosios paslaugos teikimą) savo paties administracinėmis, techninėmis ir kitomis priemonėmis ir neprivalo naudotis išorinių, jo tarnyboms nepriklausančių, įmonių paslaugomis. Savivaldybės teigimu, tais atvejais kai viešosios paslaugos yra teikiamos pasitelkiant viešojo subjekto kontroliuojamą asmenį, tarp viešojo subjekto ir subjekto, teikiančio paslaugas, egzistuoja ypatingas vidinis ryšys, net jeigu minėtas subjektas yra teisiškai nuo jos atskiras. Tokiais atvejais galima manyti, kad viešasis subjektas iš tikrųjų naudojasi savo pačios priemonėmis ir kad subjektas, su kuriuo sudaromas sandoris, yra tarsi viena iš jo vidaus tarnybų. Tokiais atvejais nėra pažeidžiama kitų ūkio subjektų teisė į sąžiningą konkurenciją, nes analogiška kaip savo pačios tarnybų kontrolė lemia iš esmės vidinius viešojo subjekto ir jos kontroliuojamo subjekto santykius, kurie savaime teisėti ir viešiesiems subjektams nesukuria pareigos savo poreikių tenkinti pasitelkiant išorinius subjektus.

(86) Savivaldybės pateikti argumentai susiję iš esmės su Europos Sąjungos viešųjų pirkimų teisėje galiojančiu vidaus sandorių institutu. Vis dėlto Lietuvos teisinėje sistemoje yra pripažįstama, kad vidaus sandorių sudarymą riboja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimai. LVAT išaiškino, kad „<...> Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje, <...> numatyta galimybė esant tam tikroms sąlygoms sudaryti vidaus sandorius nereiškia, kad neturi būti paisoma Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje numatytų konkurencijos apsaugos reikalavimų“⁶⁹. Šiuo metu ESTT yra nagrinėjama byla Nr. C-285/18 dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kreipimosi dėl prejudicinio sprendimo. Šioje ESTT byloje nagrinėjami klausimai dėl vidaus sandorių ribojimų teisėtumo. Sprendimas šioje byloje dar nėra priimtas, tačiau savo išvadą jau yra pateikęs generalinis advokatas Hogan. Generalinis advokatas nurodė, kad valstybei narei nedraudžiama nustatyti papildomų reikalavimų, kuriais viešosioms institucijoms ribojamos galimybės sudaryti vidaus sandorius, nors sudaryti tokius sandorius gali būti leidžiama pagal Europos Sąjungos teisę⁷⁰. Taigi, vadovaujantis Lietuvos teismų praktika ir Europos Sąjungos generalinio advokato išaiškinimais, Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis nustato ribojimus vidaus sandorių sudarymui, ir tokie ribojimai atitinka Europos Sąjungos teisės reikalavimus. Atitinkamai, galimybe (teise) pasinaudoti vidaus sandorio išimtimi, Savivaldybė privalėjo naudotis laikydamasi ir kitų įstatymų, įskaitant Konkurencijos įstatymą, reikalavimų. Savivaldybė privalėjo paisyti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio įpareigojimų ir elgtis taip, kad, įgyvendindama savo galimybę pasinaudoti vidaus sandorio išimtimi, neprivilegiuotų ir nediskriminuotų atskirų ūkio subjektų ar jų grupių, tokiu būdu sukuriant skirtingas konkurencijos sąlygas. Konkurencijos tarybos vertinimu, analogiškai ir viešojo administravimo subjektui be konkurencingos procedūros sudarant su ūkio subjektu sutartį dėl paslaugų teikimo vadovaujantis kitais

⁶⁸ LVAT 2013 m. balandžio 15 d. nutartis adm. byloje Nr. A858-282/2013, UAB „Litesko“ prieš Konkurencijos tarybą.

⁶⁹ LVAT 2018 m. sausio 26 d. nutartis adm. byloje Nr. eA-1475-556/2018, Panevėžio miesto savivaldybė prieš Konkurencijos tarybą.

⁷⁰ Generalinio advokato Hogan 2019 m. gegužės 7 d. išvados byloje Nr. C-285/18 UAB Irgita ir kt. 50 pastraipa.

teisiniai pagrindais nei viešųjų pirkimų taisyklės, turi būti paisoma Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje numatytų konkurencijos apsaugos reikalavimų⁷¹.

(87) Apibendrinant darytina išvada, kad nei Vietos savivaldos įstatymo, nei Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, nei Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo, nei jokio kito įstatymo nuostatos neįtvirtino imperatyvo Savivaldybei be konkurencingos procedūros pavesti VšĮ „Sveikas miestas“ teikti baseino valdymo paslaugas ir sporto klubų valdymo paslaugas Savivaldybės teritorijoje. Taigi, konkurencijos sąlygų skirtumus atitinkamoje rinkoje lėmė ne privalomų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymas, o Savivaldybės Sprendimas.

7. Išvados dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo

(88) Savivaldybė Sprendimu, pavesdama VšĮ „Sveikas miestas“ teikti baseino valdymo paslaugas ir sporto klubų valdymo paslaugas (tiek, kiek jos yra ūkinė veikla), privilegijavo VšĮ „Sveikas miestas“, diskriminavo kitus ūkio subjektus, dėl to atsirado skirtingos konkurencijos sąlygos VšĮ „Sveikas miestas“ ir kitiems ūkio subjektams, norintiems ir galintiems teikti baseino valdymo paslaugas ir sporto klubų valdymo paslaugas Savivaldybės teritorijoje. Minėti Savivaldybės sprendimai nebuvo lemti įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

(89) Atsižvelgus į tai ir vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 3 punktu, yra pagrindas Savivaldybei taikyti sankcijas.

8. Sankcijos

(90) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnyje yra numatytos sankcijos, kurias, vadovaudamasi objektyvumo ir proporcingumo principais, Konkurencijos taryba gali skirti viešojo administravimo subjektams, pažeidusiems Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus. Pagal šį straipsnį Konkurencijos taryba turi teisę viešojo administravimo subjektui nurodyti per nustatytą terminą pakeisti ar panaikinti teisės aktus, kitus šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems reikalavimams prieštaraujančius sprendimus, ar atlikti kitus šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimą šalinančius veiksmus bei skirti viešojo administravimo subjektams pinigines baudas.

8.1. Bauda

(91) Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad už šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimus viešojo administravimo subjektams gali būti skiriama piniginė bauda iki 0,5 procento viešojo administravimo subjekto metinio biudžeto einamaisiais metais ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų, bet ne daugiau negu šešiasdešimt tūkstančių eurų. Nustatant konkrečių baudų dydžius turi būti atsižvelgiama į Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje numatytas aplinkybes: pažeidimo pavojingumą, pažeidimo trukmę, viešojo administravimo subjekto atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

(92) Baudos dydis nustatomas vadovaujantis Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 „Dėl baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Baudų dydžio nustatymo aprašas). Baudų dydžio nustatymo aprašo 23 punkte nustatyta, kad už Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą viešojo administravimo subjektui skiriamas baudos

⁷¹ Pavyzdžiui, Kelių transporto kodekse numatyta galimybė savivaldybėms sudaryti su keleivinio kelių transporto viešąsias paslaugas teikiančiais vežėjais sutartis tiesiogiai, neskelbiant konkurso. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2015 m. sausio 15 d. nutarime Nr. KT3-N1/2015 yra išaiškinęs, kad tokia galimybė gali būti realizuojama tik nepažeidžiant sąžiningos konkurencijos laisvės, neprivilėgijuojant ir nediskriminuojant atskirų vežėjų (9.3 punktas). Toks išaiškinimas rodo, kad Konkurencijos įstatymo 4 straipsnis nustato ribojimus ne tik sudaryti vidaus sandorius, bet ir kitais atvejais riboja viešojo administravimo subjektų diskreiją sudaryti sutartis tiesiogiai su paslaugų teikėjais.

dydis apskaičiuojamas dviem etapais: pirmiausia apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, vėliau bazinis baudos dydis tikslinamas – didinamas arba mažinamas.

8.1.1. Dėl bazinio baudos dydžio

(93) Bazinis baudos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24 punktu ir nustatomas sudėjus nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį su nuo pažeidimo trukmės priklausančiu baudos dydžiu.

8.1.1.1. Dėl nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio

(94) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.2 punktu, apskaičiuojant nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį, pirmiausia nustatomas pradinis nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis, kuris lygus pusei pagal Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalį nustatyto galimo maksimalus baudos dydžio.

(95) Pagal Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalį maksimalus baudos dydis sudaro 0,5 procento viešojo administravimo subjekto metinio biudžeto einamaisiais metais ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų, bet ne daugiau negu šešiasdešimt tūkstančių eurų.

(96) Nagrinėjamu atveju patvirtintos⁷² einamųjų metų metinio Savivaldybės biudžeto pajamos – 642 064,3 tūkst. Eur., todėl vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalimi maksimalus baudos dydis apskaičiuojant nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį laikytinas 60 000 Eur.

(97) Pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.2 punktą pradinis nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis šiuo atveju yra 30 000 Eur.

(98) Pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.2 punktą šis pradinis nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis didinamas arba mažinamas, atsižvelgiant į konkrečias su pažeidimu susijusias aplinkybes: pažeidimo pobūdį, jo geografinį plotą ir kitas objektyvias aplinkybes, kurių svarba ir įtaka nuo pažeidimo pavojingumo priklausančiam baudos dydžiui priklauso nuo kiekvieno konkretaus pažeidimo.

(99) Šiuo atveju, vertinant pažeidimo pavojingumą, pažymėtina tai, kad Tyrimo metu analizuojamas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus pažeidžiantis Savivaldybės Sprendimas be konkurencingos procedūros suteikė teisę Savivaldybės valdomai VŠĮ „Sveikas miestas“ teikti baseino valdymo ir sporto klubo valdymo paslaugas ilgam laikotarpiui – 20 metų.

(100) Pažeidimas apėmė ne visą Lietuvos Respublikos teritoriją, o tik vieną savivaldybės teritoriją – Vilniaus miestą, todėl pažeidimo geografinis plotas Lietuvos mastu nėra didelis.

(101) Atsižvelgiant į tai, galima daryti išvadą, kad nagrinėjamu atveju nėra pagrindo nei mažinti, nei didinti pradinį nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį, todėl nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis yra 30 000 Eur.

8.1.1.2. Dėl nuo pažeidimo trukmės priklausančio baudos dydžio

(102) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.3 punktu, toliau apskaičiuojamas nuo pažeidimo trukmės priklausantis baudos dydis. Jeigu pažeidimas truko metus ir ilgiau, nuo pažeidimo trukmės priklausantis baudos dydis sudaro 5 procentus Aprašo 24.2 papunktyje nustatyta tvarka apskaičiuoto nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio už kiekvienus pažeidimo metus. Trumpesnis už 6 mėnesius laikotarpis laikomas puse metų, o ilgesnis už 6 mėnesius, bet trumpesnis už metus pažeidimo laikotarpis laikomas metais.

(103) Nagrinėjamu atveju pažeidimas tęsiasi ne trumpiau nei nuo 2018 m. liepos 4 d. (Sprendimo priėmimo dienos) bent iki Tyrimo baigimo, t. y. 2019 m. vasario 19 d., tai yra ne trumpiau nei šešis mėnesius, todėl baudos apskaičiavimo tikslais pažeidimo trukmė – vieneri metai.

⁷² Savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 6 d. sprendimas Nr. 1-1948 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2019 metų biudžeto tvirtinimo“.

(104) Savivaldybė nurodė, kad pažeidimo trukmė yra mažesnė nei 6 mėnesiai, nes 2018 m. liepos 4 d. Sprendimas buvo tik priimtas ir nesudarė savaime galimybių VšĮ „Sveikas miestas“ naudotis Baseino infrastruktūra. Patikėjimo teisė atsirado nuo Baseino perdavimo VšĮ „Sveikas miestas“ dienos, t.y. 2018 m. gruodžio 20 d.

(105) Šiuo atveju konkurencijos apribojimui nėra svarbus turto perdavimo momentas. Sprendimą priėmus 2018 m. liepos 4 d., buvo aiškiai išreikšta Savivaldybės valia atiduoti jį valdyti ir naudoti savo valdomai įmonei, o ne privatiems ūkio subjektams. Nuo Sprendimo priėmimo momento privatūs ūkio subjektai nebeteko galimybės pretenduoti į Baseino valdymą. Taip pat, nėra duomenų, kurie galėtų patvirtinti, jog VšĮ „Sveikas miestas“ faktiškai neatliko su infrastruktūros valdymu susijusių veiksmų iki 2018 m. gruodžio 20 d., todėl Savivaldybės argumentai dėl mažesnės pažeidimo trukmės skaičiuojant baudą, nėra pagrįsti.

(106) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.4 punktu sudėjus nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį ir nuo pažeidimo trukmės priklausantį baudos dydį gaunamas bazinis baudos dydis. Taigi Savivaldybei skirtinos baudos bazinis baudos dydis yra 31 500,00 Eur.

8.1.2. Dėl atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių

(107) Pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 25 punktą bazinis baudos dydis tikslinamas (didinamas arba mažinamas) pagal Aprašo 17 punkte nustatytas taisykles, t. y. atsižvelgiant į lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes.

(108) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad viešojo administravimo subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms; padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu; atlygino nuostolius; pašalino padarytą žalą; savo valia nutraukė pažeidimą; neatliko konkurenciją ribojančių veiksmų; Konkurencijos tarybai tyrimo metu pateikdami rašytinį pripažinimo pareiškimą pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydami sąlygas efektyviau atlikti tyrimą; pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes.

(109) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad viešojo administravimo subjektai kliudė vykdyti tyrimą, slėpė įvykdytą pažeidimą, tęsė pažeidimą, nepaisydami Konkurencijos tarybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus, arba jei pakartotinai per septynerius metus padarė pažeidimą, už kurį jau buvo paskirtos šiame įstatyme numatytos sankcijos.

(110) Atsakomybę sunkinančių ir lengvinančių aplinkybių nenustatyta, todėl bazinis baudos dydis (31 500,00 Eur) nei mažinamas nei didinamas.

(111) Savivaldybės teigimu, skiriant jai baudą, svarbu įvertinti jog susidariusi situacija yra nulemta galimai neaiškaus teisinio reglamentavimo, numatyto Vietos savivaldos įstatymo 9 ir 9¹ straipsniuose. Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies 3 punkte tarp lengvinančių aplinkybių nėra numatyta, kad bauda gali būti mažinama dėl galimai neaiškaus teisinio reglamentavimo. Šiuo atveju pagal veiklos požymius Savivaldybė turėjo identifikuoti, jog potencialiai vykdo ūkinę veiklą, o kilus abejonėms – kreiptis į Konkurencijos tarybą. Tyrime nagrinėtas pažeidimas ir skiriama bauda yra susiję su Konkurencijos įstatymu, o ne su Vietos savivaldos įstatymo nuostatų vykdymu. Jeigu Savivaldybei kilo abejonių dėl Vietos savivaldos įstatymo 9¹ nuostatų taikymo, ji turėjo teisę kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl konsultacijos.

(112) Savivaldybės teigimu, skiriant baudą reikia įvertinti tai, kad Sprendimu siekiama išspręsti itin opią problemą Vilniaus mieste – viešųjų baseinų trūkumą, o Sprendimu nebuvo suteikta jokia nauda Savivaldybei, nepadaryta jokios žalos rinkai ar ūkio subjektams, tačiau užtikrintas viešasis interesas. Šis argumentas nesudaro teisinio pagrindo mažinti baudą pagal Konkurencijos įstatymą. Sprendimu Savivaldybė privilegijavo savo valdomą įmonę, pavedė jai prižiūrėti infrastruktūrą bei faktiškai teikti rinkai atlygintinas baseinų ir sporto salės paslaugas. Nemažai rinkos dalyvių kreipėsi į Konkurencijos tarybą bei išreiškė susirūpinimą situacija bei savo padėtimi, kai Savivaldybė teikia baseino ir sporto klubų paslaugas rinkoje, veikiant ūkio subjektams, vykdančiams analogišką veiklą. Kita vertus, net ir tuo atveju, jei tokių infrastruktūros objektų mieste trūktų, Savivaldybės prerogatyva

yra sudaryti sąlygas tokių objektų atsiradimui, o ne pačiai vykdyti ūkinę veiklą per savo valdomą įmonę.

(113) Savivaldybė atkreipia dėmesį, jog paskirta bauda bus išmokėta iš viešųjų finansų, kurie priešingu atveju galėtų būti skirti visuomenės poreikiams tenkinti, todėl baudos paskyrimas šiuo atveju neatitiktų savo paskirties ir proporcingumo, sąžiningumo bei teisingumo principų. Tačiau už konkurencijos normų pažeidimus viešojo administravimo subjektams skiriamos baudos turi turėti atgrasomąjį poveikį. Savivaldybės privalo atsakingai vykdyti savo funkcijas bei laikytis visų įstatymų, įskaitant ir Konkurencijos įstatymo. Ribojant konkurenciją rinkoje yra daroma žala gyventojams. Šiuo atveju bauda siekiama atgrasomojo poveikio, kad ateityje konkurencijos neiškreiptų nei Vilniaus miesto savivaldybė, nei kiti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo subjektai. Įstatymų leidėjas, nustatęs Konkurencijos tarybai teisę skirti baudas viešojo administravimo subjektams už Konkurencijos įstatymo pažeidimus, siekė nutraukti ydingą praktiką, kai viešojo administravimo subjektai iš esmės nepatirdavo jokių neigiamų padarinių dėl padarytų konkurencijos teisės pažeidimų⁷³.

8.1.3. Savivaldybei skiriamos baudos dydis

(114) Apibendrinus šio nutarimo 8.1 dalyje nurodytus paaiškinimus, Konkurencijos taryba skiria Savivaldybei 31 500,00 Eur baudą.

8.2. Įpareigojimas

(115) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta, kad viešojo administravimo subjektui gali būti nurodoma per nustatytą terminą pakeisti ar panaikinti teisės aktus, kitus šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems reikalavimams prieštaraujančius sprendimus, ar atlikti kitus šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimą šalinančius veiksmus.

(116) Atsižvelgiant į tai, jog Konkurencijos taryba nustatė, kad Savivaldybė Sprendimu pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus, yra pagrindas įpareigoti Savivaldybę ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *www.kt.gov.lt* panaikinti Sprendimą, taip pat konkurencingos procedūros būdu atrinkti ūkio subjektą ar ūkio subjektus, valdysiančius Baseino infrastruktūrą ir teikiančius susijusias paslaugas.

(117) Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsnio 5 dalimi, viešojo administravimo subjektas privalo įvykdyti jam skirtus Konkurencijos tarybos nutarime numatytus įpareigojimus nustatytais sąlygomis ir terminais, tačiau motyvuotu viešojo administravimo subjekto prašymu Konkurencijos taryba turi teisę įpareigojimų įvykdymo terminą atidėti iki dvigubai ilgesnio termino, negu buvo numatytas nutarime, jeigu įvykdyti nustatytų įpareigojimų laiku viešojo administravimo subjektas negali dėl objektyvių priežasčių.

9. Dėl Vietos savivaldos įstatymo reikalavimų

(118) Kaip nurodyta Nutarimo (12) pastraipoje Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 30-1593/18(2.1.1E-TD2) patvirtintoje naujoje VšĮ „Sveikas miestas“ Įstatų redakcijoje, skirtingai nuo 2013 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 30-890 patvirtintos įstatų redakcijos, yra nurodomos bent jau šios naujos ūkinės veiklos – sporto įrenginių eksploatavimas (8.9 punktas) ir nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuoma ir eksploatavimas (8.10 punktas). Taip pat nurodyta nauja nuostata, kad steigėjo (savininko) pavedimu

⁷³ Lietuvos Respublikos Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 5, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo Nr. VIII-1099 18, 22, 26, 27, 30, 33, 35, 36, 37 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų aiškinamasis raštas.

VšĮ „Sveikas miestas“ administruoja, eksploatuoja ir koordinuoja įstaigai paskirtus sporto įrenginius (sporto objektus, kompleksus, centrus).

(119) Iki 2018 m. liepos 1 d. galiojusios Vietos savivaldos įstatymo redakcijos 9¹ straipsnyje buvo įtvirtinta nuostata, jog savivaldybės valdomos įmonės nevykdo ūkinės veiklos, išskyrus atvejus kai: 1) vykdoma ūkinė veikla yra būtina siekiant patenkinti savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus ir 2) atsižvelgdami į savo komercinius interesus, kiti ūkio subjektai tokios veiklos nevykdytų arba vykdytų ne visa apimtimi, kuri yra būtina savivaldybės bendruomenės bendriesiems interesams patenkinti, ir tik 3) jeigu dėl to nebus teikiama privilegijų arba diskriminuojami atskiri ūkio subjektai ar jų grupės. Be to, minėto straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad jeigu vykdyti ūkinę veiklą yra būtina siekiant patenkinti savivaldybės bendruomenės bendruosius interesus ir nėra pažeidžiamos šio straipsnio 1 dalyje išvardytos sąlygos, savivaldybė gali steigti naują juridinį asmenį šiai ūkinei veiklai vykdyti arba patikėti naujos ūkinės veiklos vykdymą jau veikiančioms savivaldybės valdomiems juridiniams asmenims, tik gavusi išankstinį Konkurencijos tarybos sutikimą.

(120) Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad prieš patvirtindama naujus VšĮ „Sveikas miestas“ Įstatus, Savivaldybė nesikreipė į Konkurencijos tarybą dėl sutikimo vykdyti naują ūkinę veiklą, t. y. dėl naujų ūkinių veiklų įtraukimo į Savivaldybės valdomos įmonės Įstatus.

(121) Savivaldybė Nuomonėje nurodė, kad negali būti laikoma, kad VšĮ „Sveikas miestas“ buvo pavesta vykdyti naujas ūkines veiklas, todėl neturėjo būti vykdomi ir Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnio reikalavimai. Be to Savivaldybė nurodė, kad VšĮ „Sveikas miestas“ Baseino nenuomoja, o valdo patikėjimo teise, kad sporto įrenginių eksploatavimo veikla užsiėmė ir anksčiau, nes ta veikla yra analogiška sporto centrų veiklai, kad numatyta tik galimybė vykdyti veiklas naujuose Įstatuose, bet tai nereiškia, kad VšĮ „Sveikas miestas“ šią veiklą vykdys faktiškai.

(122) Savivaldybės argumentai, nepagrindžia, kad pagal Vietos savivaldos įstatymą Savivaldybė neturėjo pareigos kreiptis į Konkurencijos tarybą dėl išankstinio sutikimo gavimo. Savivaldybė neįrodė, jog iki Įstatų pakeitimo VšĮ „Sveikas miestas“ turėjo teisę vykdyti bent jau sporto įrenginių eksploatavimo ir nuosavo arba nuomojamo nekilnojamojo turto nuomos ir eksploatavimo veiklą, todėl laikytina, jog pakeitus Įstatus Savivaldybės valdomai įmonei buvo pavesta vykdyti tokią veiklą. Taip pat pažymėtina, jog pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių⁷⁴, sporto įrenginių eksploatavimo veikla yra vienintelė veikla, apimanti plaukimo baseinų eksploatavimą. Šios veiklos neapima sporto centrų veiklos, kitos sporto organizavimo veiklos ar žmonių sporto priežiūros veiklos, todėl galima daryti išvadą, kad Įstatuose nurodžius galimybę vykdyti sporto įrenginių eksploatavimo veiklą, buvo praplėstos vykdomos ūkinės veiklos rūšys.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsniu, 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 35 ir 36 straipsniais,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti pažeidžiančiu Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 4 d. sprendimą Nr. 1-1606 „Dėl baseino S. Nėries g. 45A perdavimo valdyti ir naudoti patikėjimo teise viešajai įstaigai „Sveikas miestas“.

2. Už rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytą pažeidimą skirti Vilniaus miesto savivaldybei 31 500,00 Eur baudą.

3. Įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt panaikinti 1 punkte nurodytą sprendimą, taip pat konkurencingos procedūros būdu atrinkti ūkio subjektą ar ūkio subjektus, valdysiančius baseino S. Nėries g. 45A infrastruktūrą ir teikiančius susijusias paslaugas.

4. Įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 14 dienų nuo 2 punkte nurodytos baudos sumokėjimo ir 3 punkte nurodytų įpareigojimų įvykdymo apie tai informuoti Konkurencijos tarybą, pateikiant tai patvirtinančius įrodymus.

⁷⁴ <https://osp.stat.gov.lt/static/evrk2.htm>

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsniu, paskirta piniginė bauda per tris mėnesius nuo nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą⁷⁵ (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752).

Per nurodytą terminą nesumokėjus baudos, skaičiuojamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.210 straipsnio 2 dalyje nurodytos palūkanos.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi ir 39 straipsniu, skundo padavimas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo už Konkurencijos įstatymo pažeidimą viešojo administravimo subjektui paskirta bauda, sustabdo baudos ir palūkanų priverstinį išieškojimą iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, tačiau nesustabdo palūkanų skaičiavimo.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalimi, už per Konkurencijos tarybos nustatytą arba šio įstatymo 39 straipsnio 5 dalies pagrindu pratęstą terminą šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų įpareigojimų neįvykdymą viešojo administravimo subjektams gali būti skiriama piniginė bauda iki šešių šimtų eurų už kiekvieną pažeidimo vykdymo dieną po termino įvykdyti įpareigojimus pašalinti pažeidimą pabaigos.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

⁷⁵ Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AB „Citadele“ bankas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (Luminor Bank AB); Nr. LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT74 7400 0000 0872 3870 (*Danske Bank A/S* Lietuvos filialas); Nr. LT12 2140 0300 0268 0220 (Luminor Bank AB); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Medicinos bankas).